

Puolustusministeriö
Försvarsministeriet
Ministry of Defence

**Hallituksen esitys eduskunnalle
laeiksi ydinenergialain sekä rikoslain
34 luvun 6 § :n muuttamisesta**

HE 72/2026 vp

Voimassa oleva sääntely

- Ydinenergialain 4 § :ssä säädetään, että ydinräjähteiden maahantuonti samoin kuin niiden valmistaminen, hallussapito ja räjäyttäminen Suomessa on kielletty.
- Rikoslain 34 luvun 6 § :n 1 momentin mukaan se, joka tuo Suomeen taikka hankkii, valmistaa, kuljettaa, toimittaa, pitää hallussaan, kehittää tai räjäyttää ydinräjähteen tai harjoittaa tutkimustoimintaa sen valmistamista varten, on tuomittava *ydinräjähderyöstä* vankeuteen vähintään kahdeksi ja enintään kymmeneksi vuodeksi.
- Suomi on myös sitoutunut useisiin kansainvälisiin sopimuksiin, jotka koskevat ydinaseiden rajoittamista (mm. ydinsulkusopimus ja ydinkokeiden kieltä koskevat sopimukset).

Esityksen tavoitteet

Esityksen tarkoituksena on:

- poistaa lainsäädännölliset esteet, jotka voivat rajoittaa Suomen sotilaallista puolustamista sekä Naton pelotteen ja yhteisen puolustuksen täysimääräistä hyödyntämistä
- ennaltaehkäistä sotilaallisen voiman käyttö Suomea, sen liittolaisia ja koko liittokuntaa vastaan
- mahdollistaa Suomen puolustuksen kannalta keskeiset toimintaedellytykset Naton ohella myös kahden- ja monenvälisessä yhteistyössä
- saattaa edellytykset Suomen osallistumiselle Naton ydinpelotteeseen vastaavalle tasolle Suomen läheisimpien kumppaneiden kanssa.

Puolustusministeriö
Försvarsministeriet
Ministry of Defence

Keskeiset ehdotukset

- Esityksessä ehdotetaan kumottavaksi voimassa olevan ydinenergialain ydinräjähteiden kieltoa koskeva säännös (4 §).
- Ydinräjähteiden kieltoa koskeva kansallinen sääntely olisi jatkossa keskitetty rikoslakiin. Ydinräjähdერიkosta koskevaan rikoslain pykälään lisättäisiin uusi poikkeussäännös ydinräjähteitä koskien.
- Ydinräjähteiden hankkiminen, valmistaminen, kehittäminen ja räjäyttäminen sekä tutkimustoiminnan harjoittaminen ydinräjähteen valmistamista varten säilyisivät kaikissa tilanteissa Suomessa kriminalisoituna ydinräjähdერიkoksena.
- Lisäksi terroristisessa tarkoituksessa tehty ydinräjähdერიkός pysyisi edelleen nykyiseen tapaan kriminalisoituna.
- Ehdotetuilla lainsäädännön muutoksilla ei olisi vaikutusta kansainvälisistä velvoitteista johtuviin Suomea sitoviin ydinräjähteitä koskeviin rajoitteisiin.

Uusi poikkeussäännös

- Rikoslain 34 luvun 6 § :n ydinräjähderikosta koskevaan pykälään lisättäisiin uusi 4 momentti, jossa säädettäisiin poikkeuksesta ydinräjähderikokseen.
- Jatkossa ydinräjähteen tuominen Suomeen tai sen kuljettaminen, toimittaminen taikka hallussapito Suomessa olisivat sallittuja, jos teko perustuisi Suomen sotilaalliseen puolustamiseen, jota toteutetaan osana Pohjois-Atlantin liiton yhteistä puolustusta tai puolustusyhteistyötä, Pohjois-Atlantin liiton yhteiseen puolustukseen taikka puolustusyhteistyöhön.
- Lisäksi edellytettäisiin, että kunkin kohdan mukainen toiminta tapahtuu sitä koskevan päätöksenteko- tai sopimusjärjestelmän mukaisesti.
- Muissa kuin poikkeusperusteen mukaisissa tilanteissa toiminta säilyisi jatkossakin Suomessa kriminalisoitua ydinräjähderikoksena.

Poikkeusedellytyksistä

- Ensimmäinen poikkeusedellytys, Suomen sotilaallinen puolustaminen, jota toteutetaan osana Naton yhteistä puolustusta tai puolustusyhteistyöstä, on johdettavissa Puolustusvoimien tehtävistä, erityisesti Suomen sotilaallisesta puolustamisesta ja Naton yhteisestä puolustuksesta (PVL 2 §).
- Toinen poikkeusedellytys on Naton yhteinen puolustus. Suomen sotilaallinen puolustus on yhteensovitettu osaksi Naton yhteistä puolustusta. Kyseeseen voi tulla myös tilanne, joka ei olisi suoraan Suomen sotilaallista puolustusta.
- Kolmannella poikkeusedellytyksellä, puolustusyhteistyöllä, tarkoitetaan puolustusministeriö ohjauksessa tehtävää kansainvälistä kahden- ja monenvälistä puolustuspoliittista ja sotilaallista yhteistyötä Suomen puolustuskyvyn tukemiseksi ja vahvistamiseksi sekä yhteistoimintakyvyn parantamiseksi.
- Viittaus päätöksenteko- tai sopimusjärjestelmään ei tarkoittaisi sitä, että ydinräjähteen tuomisesta Suomeen taikka sen kuljettamisesta, toimittamisesta tai hallussapidosta Suomessa päätettäisiin aina tapauskohtaisesti erikseen. Kyse olisi aina osasta laajempaa ulko-, turvallisuus- ja puolustuspoliittista tilannetta ja asiakokonaisuutta. Kuhunkin tilanteeseen sovellettaisiin asiakokonaisuutensa perusteella asianmukaisinta kansallista päätöksenteko- ja kannanmuodostustapaa.

Esityksen riippuvuus muista esityksistä

- Eduskunnassa on käsiteltävänä hallituksen esitys ydinenergialaiksi ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 24/2026 vp).
- Sääntelykokonaisuuden johdonmukaisuuden vuoksi ehdotetun ydinenergialain kokonaisuudistusta koskevan uuden ydinenergialain 6 § , jossa säädettäisiin ydinräjähdekiellosta sisällöltään vastaavasti kuin kumottavan ydinenergialain 4 § :ssä, olisi poistettava.
- STUK on tuonut esiin, että ydinenergialain 4 § :ssä säädetyn kiellon noudattamisen valvonta kuuluu STUKin tehtäviin osana ydinenergialain noudattamisen ja NPT-sopimuksen täytäntöönpanon valvontaa.
- Koska STUKin valvontatehtävään liittyvät tarkastusoikeudet ehdotetaan uudessa ydinenergialaissa jatkossakin sidottavaksi ydinenergialain säännösten noudattamiseen, ehdotetulla ydinräjähteiden kielloa koskevan ydinenergialain 4 § :n kumoamisella sekä uuden ydinenergialain ehdotetulla 6 § :n poistamisella voisi kiellon poistumisen myötä olla vaikutuksia STUKin ydinmateriaalivalvontaan.
- Jatkovalmistelussa tunnistettu ratkaisuvaihtoehto voisi olla esimerkiksi lisätä ehdotetun uuden ydinenergialain 11 § :ään velvoite huolehtia siitä, että ydinenergian käytössä huolehditaan ydinaseiden leviämisen estämisestä.

